

Érkezett: 2009 FEBR 0 2.

Dr. Szili Katalin
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Tisztelt Elnök Asszony!

A Hárszabály 94.§ (1) bekezdése alapján a „Polgári Törvénykönyvről” szóló T/5949. számú törvényjavaslathoz a következő

módosító javaslatot

terjesztem elő:

1. A törvényjavaslat 7:2. §-ának 12. pontja az alábbiak szerint módosul:

„12. jogszabály: [a] törvény, [a kormányrendelet, az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa, továbbá] törvény külön felhatalmazása alapján, annak keretei között meghozott más jogszabály, továbbá a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása körében az önkormányzati rendelet;

a 2:50. § (2) bekezdés[ével]e, a 2:65. § (2) bekezdés[ével]e, a 2:69. § (1) bekezdés[ével]e, a 2:77. §, a 2:80.§ (3) bekezdése, a 3:224.§ a 4:25. §, a 4:54.§ (1) bekezdése, az 5: 2.§ (1) és (3) bekezdése, az 5:36. § (2) bekezdés[ével]e, az 5:70.§ (1) bekezdése az 5:75. § (1) bekezdés[ével]e, az 5:80. §, az 5:104. § (1) bekezdés[ével]e, az 5:140. § (1) bekezdés[ével]e, az 5:147.§ (1) és (2) bekezdése, az 5:152. § (2) bekezdés[ével]e, az 5:156. § (3) bekezdés[ével]e, az 5:211. § (2) bekezd[ével]e, az 5:215. § (2) bekezdés[ével]e, az 5:228. § (1) bekezdés[ével]e, az 5:263. § (3) bekezd[ével]e, az 5:279. § (2) bekezdés[ével]e, az 5:502. § (2) bekezdés[ével]e[,] valamint az 5:506. § (1) bekezdés[ével]e [összefüggésben]alkalmazásában valamennyi jogszabály; az Európai Unió szervei által kibocsátott, általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogforrásokot – a közösségi jogból fakadó kötelezettségeket nem érintve – törvény külön felhatalmazása alapján kiadott jogszabályoknak kell tekinteni.”

2. A törvényjavaslat 2:59.§-ának (1) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(1) Az alapítványt az annak székhelye szerint illetékes megyei bíróság, illetve a Fővárosi Bíróság az alapító kérelme alapján veszi nyilvántartásba. A bíróság a nyilvántartásba vételről nemperes eljárásban határoz, és határozatát az ügyészségnek is kézbesíti. A nyilvántartásba vételre irányuló kérelem elektronikus úton is előterjeszthető, ebben az esetben a bíróság a kérelemről – [jogszabályban]külön törvényben meghatározott módon – elektronikus nyilvántartásba vételi eljárás keretében határoz.”

3. A törvényjavaslat 3:25.§-a (1) bekezdésének c) pontja az alábbiak szerint módosul:

„(1) A házasság közjegyző általi megszüntetésének akkor van helye, ha]
[...]

c) a házastársak az őket egymással szemben terhelő, **[jogszabályon]** törvényen alapuló tartás, a közös lakás használata, valamint - az ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetése kivételével - a házastársi közös vagyon megosztása kérdésében közjegyzői okiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglaltan megegyeztek.”

4. A törvényjavaslat 3:185.§-ának (3) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(3) A kapcsolattartásra vonatkozó határozatban rendelkezni kell a kapcsolattartás gyakoriságáról és időtartamáról, folyamatos vagy időszakos voltáról, arról, hogy – külön **[jogszabályban]**törvényben meghatározott - felügyelt kapcsolattartásra kerül-e sor, a gyermek átadásának és visszaadásának helyéről, idejéről és módjáról, a kapcsolattartás elmaradására vonatkozó értesítési kötelezettségről és az elmaradt kapcsolattartás pótlásáról.”

5. A törvényjavaslat 4:38.§-ának (1) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(1) A tulajdonost megilleti az a jog, hogy a dolog birtokát, használatát vagy hasznai szedésének jogát másnak átengedje, a dolgot biztosítékul adja, vagy tulajdonjogát más módon megterhelje, másra átruházza vagy azzal felhagyjon. A rendelkezési jog tartalmát **[jogszabály]**törvény korlátozhatja.”

6. A törvényjavaslat 4:53.§-ának (2) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(2) Hatósági árverés esetén az árverési vevő a tulajdonjogot - ha **[jogszabály]**törvény további feltételt nem határoz meg - ingó dolog esetében a vételár kifizetésének időpontjával, ingatlan esetében pedig a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével szerzi meg.

7. A törvényjavaslat 4:88.§-ának (5) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(5) A tulajdonostárs elővásárlási joga - ha törvény eltérően nem rendelkezik - megelőzi a külön **[jogszabályban]**törvényben más személy részére biztosított elővásárlási jogot.”

8. A törvényjavaslat 4:169. §-ának (2) bekezdései az alábbiak szerint módosulnak:

„(2) Ha az ingatlanon vagy az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogon **[jogszabálynál fogva]** törvény alapján keletkezik haszonélvezet, a haszonélvezeti jogot az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni; ha ez elmarad, a haszonélvezeti jog a dolognak csak rosszhiszemű vagy olyan megszerzőjével szemben érvényesíthető, aki a dologért ellenszolgáltatást nem adott.”

9. A törvényjavaslat 4:177.§-ának (1) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(1) A haszonélvezet megszűnik a határozott időtartam lejártával, - [jogszá**bá**ly]törvény vagy a felek eltérő rendelkezése hiányában - a jogosult halálával, jogi személy esetében a törvényben előírt idő elteltével vagy a jogi személy megszűnésével, továbbá ha a haszonélvező szerzi meg a dolog tulajdonjogát.”

10. A törvényjavaslat 5:1.§-ának (2) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(2) A kötelmek közös szabályaitól a felek egyező akarattal eltérhetnek, ha [törvény vagy törvény felhatalmazása alapján jogszá**bá**ly] jogszá**bá**ly az eltérést nem tiltja.”

11. A törvényjavaslat 5:30.§-ának (2)-(3) bekezdései az alábbiak szerint módosulnak:

„(2) Szerződés megkötését törvény vagy [törvény felhatalmazása alapján jogszá**bá**ly] - a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása körében - önkormányzati rendelet kötelezővé teheti.

(3) A szerződés egyes tartalmi elemeit [törvény vagy törvény felhatalmazása alapján] jogszá**bá**ly meghatározhatja és kimondhatja, hogy ezek a szerződésnek akkor is részei, ha a felek eltérően rendelkeznek.

12. A törvényjavaslat 5:30.§-ának (5) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(5) Ha a szerződés (4) bekezdés szerinti okból megváltozott tartalma bármelyik fél lényeges és jogos érdekét sérti, a fél jogosult a szerződés bíróság általi módosításának kezdeményezésére vagy - ha [jogszá**bá**ly] a törvény eltérően nem rendelkezik - a szerződéstől elállhat[,] vagy azt felmondhatja.”

13. A törvényjavaslat 5:33.§-ának (2) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(2) [A törvénynek vagy a törvény felhatalmazása alapján más jogszá**bá**lynak] Jogszá**bá**lynak a fogyasztói szerződésre irányadó szabályait - a [törvény] jogszá**bá**ly eltérő rendelkezése hiányában - alkalmazni kell arra a szerződésre is, amelyet a külön törvény szerint legalább középvállalkozásnak számító vállalkozás köt alapítvánnyal, egyesülettel, társasházzal, egyéni vállalkozóval vagy legfeljebb mikrovállalkozásnak minősülő vállalkozással.”

14. A törvényjavaslat 5:262.§-ának (2) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„5:190. § [Az elővásárlási jog meghatározása]

(5) Az elővásárlási jogra vonatkozó rendelkezéseket a [jogszá**bá**lyon] törvényen alapuló elővásárlási jogra is alkalmazni kell. A [jogszá**bá**lyon] törvényen alapuló elővásárlási jog - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a szerződéses elővásárlási jogot megelőzi.”

15. A törvényjavaslat 5:228.§-ának (1) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(1) Ha a terv alapján kivitelezett szolgáltatás a terv hibája vagy hiányossága miatt nem felel meg a kivitelezés átadásának időpontjában [a törvényben, más] jogszá**bá**lyban vagy

a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak, a megrendelő számára a tervező a hibás teljesítés miatt kijavítási terv szolgáltatására, a kivitelező pedig a javítási terv szerint a kijavítás elvégzésére köteles.”

Indokolás:

1. A Jat. 4.§ a) pontja értelmében a gazdasági rendre vonatkozóan törvényben kell szabályozni különösen a tulajdonviszonyokat, a magánszemélyek és a jogi személyek vagyoni viszonyait. A Jat. 5.§-ának e) és f) pontja szerint az állampolgárok alapvető jogai és kötelességei körében törvényben kell szabályozni különösen a házasságot és a családot, valamint az öröklést, a személyhez és a szellemi alkotáshoz fűződő jogokat és kötelességeket. A Jat. 7.§-a szerint a Kormány az Alkotmányban meghatározott feladatkörében, illetőleg törvényben vagy törvényerejű rendeletben kapott felhatalmazás alapján ad ki rendeletet. Az Alkotmány 35. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontja szerint a Kormány védi az alkotmányos rendet, védi és biztosítja a természetes személyek, a jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek jogait valamint biztosítja a törvények végrehajtását. A Kormánynak tehát a polgári jogviszonyok szabályozására önálló jogköre nincs, csupán – törvény felhatalmazása alapján – végrehajtási rendeleteket bocsáthat ki, illetve - a közigazgatási hatósági eljárásban – közreműködhet a polgári jogok érvényesítésében.

Ezzel szemben a helyi önkormányzat – az Alkotmány 44/A.§-ának a) pontjának megfelelően – az Ötv. 1.§-ának (1)-(3) bekezdése szerint a feladat- és hatáskörébe tartozó helyi érdekű közügyekben – amelyek a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához, a közhatalom önkormányzati típusú helyi gyakorlásához, valamint mindezek szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek helyi megteremtéséhez kapcsolódnak - önállóan jár el, e körben - a törvény keretei között - önállóan szabályozhat, illetőleg egyedi ügyekben szabadon igazgathat. Ez azt jelenti, hogy ebben a körben a helyi önkormányzatnak lehet önálló szabályozási hatásköre.

A fentiekre tekintettel a polgári jogviszonyokat általában törvény, a helyi közszolgáltatások tekintetében önkormányzati rendeletek szabályozzák. Az esetek nagy többségében elfogadható, ha a részletszabályokat a törvény külön felhatalmazása alapján törvéynél alacsonyabb jogszabály rendezi. Azokban az esetekben, amikor a jogszabály nem közvetlenül polgári jogviszonyokat szabályoz, a jogszabály fogalmába természetesen valamennyi jogszabály beleértendő.

Újkeletű problémát okoznak a közösségi jogforrások. Egyfelől, a közösségi jog elsődlegessége folytán a közvetlenül alkalmazandó közösségi jogforrásoknak a Ptk. szabályaival szemben is érvényesülniük kell. Másfelől, a Bizottság illetve a Tanács nem törvényhozó szerv, nélküli ugyanis az ehhez szükséges demokratikus legitimitációt, ezért például rendeleteik a magyar magánjog rendszerében törvénynek nem tekinthetők (ezen a Lisszaboni Szerződés hatályba lépése sem változtatna). E dilemma megoldását az szolgálja legjobban, ha a közösségi jogforrásokat annak tekintjük, amik a magyar alkotmányos szabályok szerint valójában: a csatlakozási törvénnyel kihirdetett alapító szerződések külön felhatalmazása alapján meghozott jogszabályoknak. Megjegyzendő, hogy ez a gyakorlatban aligha okoz problémát, mivel a magánjog területén kevés a közvetlenül alkalmazandó jogforrás, a magánjogi jogharmonizáció főleg nemzetközi

szerződések illetve irányelvek révén történik, amelyek kihirdetése illetve átültetése a megfelelő szintű belső jogszabállyal történhet.

2. A módosítás indoka, hogy a Jat. 3.§-ának g) pontja értelmében a polgári eljárás szabályairól törvényt kell alkotni, márpedig az alapítvány nyilvántartásba vétele polgári nemperes eljárás. A nyilvántartásba vétel feltételei, a bíróságra és a felekre irányadó határidők, a határozatok tartalma és joghatása valamint a jogorvoslati lehetőség nem szabályozható törvénynél alacsonyabb szintű jogszabályban. Az más kérdés, hogy egyes részletszabályokat (pl: az elektronikus űrlap konkrét szövegére és a rovatok sorrendjére vonatkozó szabályokat) – törvény felhatalmazása alapján – más jogszabály is meghatározhat.

3. A módosítás indoka, hogy a tartási kötelezettség a Jat. 5.§-ának e) pontja értelmében kizárólag törvényen alapulhat.

4. A módosítás indoka, hogy a felügyelt kapcsolattartásra vonatkozó alapvető szabályokat – mivel az a szülők és gyermekek alapvető jogait érintik - a Jat. 5.§-ának e) pontja értelmében kizárólag törvény határozhatja meg. Más kérdés, hogy egyes részletszabályokat illetve a felügyelettel kapcsolatos szervezeti és személyi feltételeket szabályozó rendelkezéseket – törvény felhatalmazása alapján – alacsonyabb szintű jogszabály is rendezheti.

5. A módosítás indoka, hogy a tulajdonjog tartalmát a Jat. 4.§ a) pontja illetve 5.§ b) pontja értelmében kizárólag törvény korlátozhatja.

6. A módosítás indoka, hogy a tulajdonszerzés feltételeit a Jat. 4.§ a) pontja illetve 5.§ b) pontja értelmében kizárólag törvény határozhatja meg.

7. A módosítás indoka, hogy a tulajdonjog tartalmát a Jat. 4.§ a) pontja illetve 5.§ b) pontja értelmében kizárólag törvény korlátozhatja, az elővásárlási jog pedig a tulajdonos rendelkezési jogát korlátozza.

8. A módosítás indoka, hogy a tulajdonjog tartalmát a Jat. 4.§ a) pontja illetve 5.§ b) pontja értelmében kizárólag törvény korlátozhatja, márpedig a haszonélvezeti jog alapítása a tulajdonosnak a birtoklásához, használathoz és hasznok szedéséhez való jogát korlátozza.

9. A módosítást az indokolja, hogy a haszonélvezeti jog megszűnésének okait a Jat. 4.§ a) pontja értelmében kizárólag törvény határozhatja meg.

10. A módosítást az 1. pontban javasolt módosítás indokolja.

11. Az (2) bekezdés módosítást az indokolja, hogy a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása körében a helyi önkormányzatnak – amely a törvényeket alkotó Országgyűléshez hasonlóan szintén népképviselői szerv – önálló jogalkotási hatáskörrel rendelkezik. E

feladatkörben pedig - a közüzemi szerződésekre vonatkozóan - a szerződéskötési kötelezettség tipikus.

A (3) bekezdés módosítását az 1. pontban javasolt módosítás indokolja.

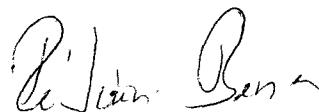
12. A megkötött szerződés törvénnyel való, visszaható hatályú módosítása a szerződési szabadságba való olyan súlyos beavatkozás, amelynek orvoslására a törvény elállási, illetve felmondási lehetőséget biztosít. Nem indokolt megengedni, hogy ez utóbbi lehetőséget bármely jogszabály kizárhassa: egyedül az a törvény teheti ezt meg, amely a szerződést módosítja, mérlegelve a módosítás indokait is.

13. A módosítást az 1. pontban javasolt módosítás indokolja.

14. A módosítás indokai megegyeznek a 7. pontban javasolt módosítás indokaival.

15. A módosítás a szöveg egyszerűsítését szolgálja. A határozott névelő elhagyandó, mert bármely jogszabály meghatározhat minőségi követelményt.

Budapest, 2009. február 2.

dr. Rétvári Bence
Kereszténydemokrata Néppárt